

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 766**

din 14 decembrie 2016

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ioana Marilena Chiorean	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative, obiectie formulată de un număr de 65 de deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal, precum și de Guvern.

2. Obiecția de neconstituționalitate formulată de un număr de 65 de deputați aparținând Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal, în temeiul art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție și al art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 10.818 din 9 noiembrie 2016 și constituie obiectul Dosarului nr. 2.719A/2016. La sesizare a fost anexată Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative.

3. Obiecția de neconstituționalitate formulată de Guvern, în temeiul art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție și al art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 10.916 din 10 noiembrie 2016 și constituie obiectul Dosarului nr. 2.749A/2016. La sesizare au fost anexate Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare și pentru

modificarea și completarea unor acte normative, Raportul comun asupra proiectului de lege Plx — 449/2016 din 1 noiembrie 2016, Avizul Comisiei pentru apărare, ordine publică și siguranță națională din Camera Deputaților, Avizul Comisiei pentru sănătate și familie din Camera Deputaților, precum și forma legii adoptate de Senat. La data de 15 noiembrie 2016, Guvernul a depus la dosar un document intitulat „Opinia Consiliului fiscal cu privire la amendamentele introduse prin Raportul adoptat de Parlament asupra Legii de aprobare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative.”

4. În motivarea obiecției de neconstituționalitate formulate de un număr de 65 de deputați, aceștia invocă atât motive de neconstituționalitate extrinsecă, privind procedura de adoptare a actului normativ criticat, cât și motive de neconstituționalitate intrinsecă. Referitor la motivele de neconstituționalitate extrinsecă, în primul rând, autorii obiecției susțin că legea criticată a fost adoptată cu încălcarea principiului bicameralismului, astfel cum acesta a fost dezvoltat în jurisprudența Curții Constituționale, deoarece amendamentele adoptate la Camera Deputaților modifică conținutul reglementării și generează o configurație semnificativ deosebită a actului normativ față de forma adoptată în Camera de reflecție, în speță Senatul României. În acest sens invocă deciziile Curții Constituționale nr. 1 din 14 ianuarie 2015 și nr. 1 din 11 ianuarie 2012. Analiza amendamentelor la legea criticată depuse la Camera Deputaților evidențiază faptul că reglementarea a căpătat alt conținut juridic față de cel rezultat din prima Cameră sesizată, unde reglementarea a fost adoptată tacit, legea de aprobare a Ordonanței de urgență nr. 20/2016 având forma transmisă de Guvernul României. La Camera Deputaților au fost introduse 39 de amendamente care, însă, nu au fost înregistrate și discutate în Senatul României. Aceste amendamente modifică conținutul actului normativ, triplând impactul bugetar al măsurilor de creștere salarială reglementate de Guvern prin ordonanța de urgență supusă aprobării și modificând data intrării în vigoare a acestora din anul bugetar 2017 la 1 decembrie 2016. O asemenea modificare transferă impactul bugetar din bugetul anului viitor în bugetul anului în curs, fapt ce constituie și un motiv intrinsec de neconstituționalitate. Camera Deputaților nu putea adopta legea decât în situația în care ar fi retransmis Senatului legea pentru o nouă dezbatere asupra

amendamentelor care nu au fost dezbătute în fond decât în Camera Decizională, pentru îndeplinirea celor două criterii care alcătuiesc principiul bicameralismului, astfel cum a fost dezvoltat în jurisprudența Curții Constituționale.

5. Un al doilea motiv de neconstituționalitate extrinsecă este încălcarea art. 69 alin. (2) din Regulamentul Camerei Deputaților, conform căruia un raport adoptat de o Comisie permanentă a Camerei Deputaților trebuie distribuit la caseta (electronică) a deputatului cu cel puțin 5 zile înainte de dezbaterile acestuia în plenul Camerei Deputaților. Or, raportul întocmit de cele trei comisii sesizate în fond, Comisia pentru buget, finanțe și bănci, Comisia pentru muncă și protecție socială și Comisia juridică, de disciplină și imunități a fost distribuit la caseta deputatului în ziua adoptării legii, respectiv data de 7 noiembrie 2016. Dovada nerespectării regulamentului este aceea că, la ora 11,46 a zilei de 7 noiembrie 2016, la caseta electronică a deputatului nu era înregistrat niciun proiect de lege, „conform documentelor anexate”. De asemenea, nici în proiectul de ordine de zi raportul nu figura ca distribuit, ci era înscrisă mențiunea „sub rezerva depunerii raportului”. Aceasta constituie o încălcare gravă a Regulamentului Camerei Deputaților, deoarece parlamentarii au fost în imposibilitatea de a se informa și de a vota în cunoștință de cauză. Rolul temenului instituit de Regulament nu este neglijabil, ci el prezintă o importanță deosebită, această perioadă de timp permițând deputatului să își formeze o opinie asupra legii aflate în dezbateri și să își formuleze opțiunea de vot conform propriei conștiințe, altfel, acesta fiind pus în situația unui vot imperativ, dictat de grupul parlamentar, pentru că nu a avut posibilitatea de a se informa asupra tuturor aspectelor sociale și legale generate de proiectul de lege supus dezbaterii, aprobării sau respingerii.

6. Al treilea motiv de neconstituționalitate extrinsecă este nelegalitatea desfășurării ședinței plenului Camerei Deputaților din data de 7 noiembrie 2016. Astfel, contrar prevederilor constituționale ale art. 67 și celor ale art. 111 din Regulamentul Camerei Deputaților, care prevăd explicit că atât ședințele consacrate dezbaterilor, cât și cele în care se desfășoară votul final trebuie să respecte condiția obligatorie a existenței cvorumului legal de ședință, adică „prezența majorității membrilor” Camerei Deputaților. Or, în cazul adoptării legii criticate, lucrările Camerei Deputaților au fost deschise în mod ilegal, la fel cum s-a desfășurat și ședința de vot final. Potrivit actualei structuri a Camerei Deputaților, cvorumul legal de ședință este de 177 de deputați, condiție care nu a fost întrunită nici la deschiderea ședinței de dezbateri (declarația Președintelui Camerei Deputaților a fost aceea că „și-au înregistrat prezența 152 de deputați”), nici la începutul ședinței de vot final, conform înregistrărilor video captate de sistemul audio-video propriu al Camerei Deputaților. Astfel, autorii obiecției susțin că situațiile expuse mai sus exced principiului autonomiei regulamentare a Parlamentului și atrag neconstituționalitatea legii criticate.

7. Referitor la motivele de neconstituționalitate intrinsecă, cei 65 de deputați — autori ai obiecției de neconstituționalitate — susțin că reglementarea a fost adoptată cu încălcarea art. 1 alin. (5), art. 111 și art. 138 alin. (5) din Constituție, deoarece nu au fost respectate prevederile art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice și ale „art. 7 și art. 9 din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010”, care consacră

obligația inițiatorilor unui act normativ sau ai unui amendament de a solicita Guvernului întocmirea unei fișe financiare care să descrie impactul asupra bugetului de stat în situația în care noua reglementare presupune angajarea de fonduri publice. Astfel, în conformitate cu aceste dispoziții legale, dacă în procedura legislativă intervin modificări față de nota de fundamentare a ordonanței de urgență a Guvernului, fișa trebuie actualizată. Or, Parlamentul nu a solicitat o asemenea actualizare și, prin urmare, dispozițiile art. 15 din Legea nr. 500/2002 au fost încălcate. Autorii obiecției susțin că aceeași reglementare „este cuprinsă ca normă de trimitere și în Legea responsabilității fiscal-bugetare, în art. 7 alin. (1) litera a).[...] În plus, ca o condiție cumulativă, legiuitorul obligă inițiatorii să depună și o declarație din care să rezulte că majorarea de cheltuieli bugetară este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară. Nici această declarație nu a fost depusă în cursul dezbaterilor parlamentare de inițiatorii amendamentelor, deputați, membri ai Grupului parlamentar ai Partidului Social Democrat.” Așadar, autorii obiecției susțin că ne aflăm în situația unei duble încălcări a legislației în vigoare, și anume a Legii nr. 500/2002 și a Legii nr. 69/2010, cu consecința nerespectării art. 1 alin. (5) din Constituție, în acest sens fiind și considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 22 din 20 ianuarie 2016, paragrafele 53 și 57—60, prin care s-a constatat încălcarea art. 138 alin. (5) din Constituție.

8. În final, deputații — autori ai sesizării de neconstituționalitate — susțin că, tot prin încălcarea principiului legalității, Parlamentul a nesocotit dispozițiile „art. 9 din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010”, care instituie interdicția de a „promova acte normative cu mai puțin de 180 de zile înainte de expirarea mandatului Guvernului, în conformitate cu art. 110 alin. (1) din Constituția României, republicată, care conduc la creșterea cheltuielilor de personal sau a pensiilor în sectorul bugetar”. Interdicția se aplică, potrivit art. 2 din Legea nr. 69/2010, „autorităților, instituțiilor și entităților publice și/sau de utilitate publică prevăzute la art. 2 pct. 30 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare”, respectiv „instituții publice — denumire generică ce include Parlamentul, Administrația Prezidențială, ministerele, celelalte organe de specialitate ale administrației publice, alte autorități publice, instituțiile publice autonome, precum și instituțiile din subordinea/coordonarea acestora”. Pe cale de consecință, amendamentele adoptate pe cale parlamentară la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2016, prin legea de adoptare, intră sub interdicția instituită de art. 9 din Legea nr. 69/2010 și constituie o încălcare a art. 1 alin. (5) din Constituție.

9. În motivarea obiecției de neconstituționalitate formulate de Guvern se susține că sunt încălcate prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție, deoarece legea criticată nu respectă cerințele constituționale referitoare la precizia, claritatea și previzibilitatea normelor legale și încalcă principiile securității juridice și încrederii legitime. De asemenea, Guvernul susține că nu sunt respectate prevederile art. 1 alin. (4), art. 111 alin. (1), art. 138 alin. (5), precum și art. 11 alin. (1) și (2) din Constituție, deoarece, în cadrul raporturilor constituționale dintre Guvern și Parlament, problemele referitoare la fundamentarea

și susținerea unor reglementări în diferite domenii de activitate cu implicații financiare profunde au o semnificație aparte. Tocmai de aceea, potrivit art. 111 alin. (1) din Constituție, în cazul în care o inițiativă legislativă implică modificarea prevederilor bugetului de stat sau a bugetului asigurărilor sociale de stat, solicitarea informării este obligatorie. Nerespectarea acestei obligații, dacă are ca efect încălcarea interdicției prevăzute la art. 138 alin. (5) din Constituție, referitoare la aprobarea unor cheltuieli bugetare fără stabilirea sursei de finanțare, are drept consecință neconstituționalitatea măsurii astfel adoptate care, sub aspect strict economic și financiar, tocmai fiindcă nu poate fi executată, apare ca fiind nerealistă, nesinceră. De asemenea, Guvernul arată că impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung, trebuie să conțină informații referitoare la efectele financiare asupra bugetului general consolidat, și anume la modificări ale cheltuielilor bugetare, precum și la calculele privind fundamentarea acestor modificări. În susținerea celor arătate invocă deciziile Curții Constituționale nr. 1.358 și nr. 1.360 din 21 octombrie 2010. Totodată, Guvernul susține că a fost încălcat principiul separației puterilor în stat, nefiind respectate raporturile de loialitate constituțională între puterile statului, premisă a bunei funcționări a autorităților publice ale statului. În acest sens invocă Decizia nr. 356 din 5 aprilie 2007, Decizia nr. 972 din 21 noiembrie 2012 și Decizia nr. 1.431 din 3 noiembrie 2010, prin care Curtea Constituțională a reiterat importanța principiului loialității constituționale între autoritățile statului. În legătură cu aceeași problemă, referitoare la necesitatea determinării impactului bugetar și la necesitatea prevederii surselor de acoperire a micșorării veniturilor, autorul sesizării arată că au fost nesocotite și dispozițiile art. 15 alin. (1), precum și art. 2 coroborat cu art. 17 din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010, art. 15 alin. (1) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice și art. 30 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative. Guvernul arată că măsurile adoptate prin legea care constituie obiectul sesizării generează influențe financiare suplimentare asupra cheltuielilor de personal ale bugetului general consolidat de aproximativ 4,85 miliarde lei pentru anul 2017 (cca. 0,6 din PIB), respectiv 2,9 miliarde lei asupra deficitului bugetar stabilit pentru anul 2017 (cca. 0,4% din PIB). Aceste limite depășesc plafoanele aprobate prin Legea nr. 338/2015 pentru aprobarea plafoanelor unor indicatori specificați în cadrul fiscal-bugetar pe anul 2016. De asemenea, amintește că, potrivit art. 26 alin. (4) din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010, limitele pentru soldul total și cheltuielile de personal ale bugetului general consolidat sunt obligatorii pentru următorii 2 ani bugetari. Guvernul consideră că există riscul ca impactul suplimentar generat de aplicarea acestor măsuri să nu poată fi acoperit din bugetul aprobat, ceea ce creează premisele unui dezechilibru bugetar, cu consecințele nerespectării nivelului deficitului bugetar prevăzut în Tratatul de la Maastricht privind Uniunea Europeană și care atrage declanșarea procedurii de deficit excesiv. Arată că „potrivit Pactului de Stabilitate și Creștere încheiat între statele membre ale Uniunii Europene, procedura privind deficitul excesiv reprezintă principalul instrument de constrângere a statelor membre de a respecta criteriile de convergență stabilite prin Tratatul de la Maastricht privind evitarea deficitelor excesive.

În cazul în care un stat are un deficit bugetar mai mare de 3% din PIB sau o datorie publică mai mare de 60%, Comisia Europeană poate recomanda Consiliului să ia o serie de măsuri împotriva statului ce încalcă termenii pactului”. Începând cu 1 decembrie 2009, dispozițiile art. 104 din Tratatul de la Maastricht au fost preluate în art. 126 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, care reglementează competența Comisiei de a supraveghea evoluția situației bugetare și a nivelului datoriei publice în statele membre. Mai arată că „art. 1 din Protocolul nr. 12 privind procedura aplicabilă deficitelor excesive stabilește că valorile de referință menționate la art. 126 alin. (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene sunt următoarele: 3% pentru raportul dintre deficitul public prevăzut sau realizat și produsul intern la prețurile pieței; 60% pentru raportul dintre datoria publică și produsul intern brut la prețurile pieței”. Prin urmare, Guvernul consideră că sunt create premisele încălcării prevederilor constituționale ale art. 11 alin. (1), care obligă România la respectarea cu prioritate a acordurilor și tratatelor internaționale la care este parte. Având în vedere influențele financiare generate de aplicarea normelor adoptate, Guvernul consideră că se creează premisele unui dezechilibru bugetar, cu consecința neîncadrării în Obiectivul bugetar pe termen mediu în anii 2017, 2018 și 2019 și a nerespectării obligațiilor ce revin României, derivate din Tratatul privind stabilitatea, coordonarea și guvernarea în cadrul uniunii economice și monetare.

10. De asemenea, Guvernul consideră că sunt încălcate prevederile art. 16 alin. (1) din Constituție, deoarece se creează un tratament preferențial pentru acele categorii de personal pentru care, începând cu 1 decembrie 2016, baza de calcul al sporurilor și altor drepturi salariale specifice activității este raportată la salariul de bază stabilit prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015. Astfel, aceste categorii de personal sunt avantajate în raport cu cele cărora aceleași drepturi li se calculează potrivit art. 1 alin. (2) din aceeași ordonanță.

11. Totodată, Guvernul susține că adoptarea legii criticate a fost făcută cu încălcarea prevederilor art. 61 coroborat cu art. 75 din Constituție, care consacră principiul bicameralismului, întrucât propunerea legislativă a fost adoptată de Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, într-o redactare total diferită față de conținutul propunerii legislative inițiale, ignorându-se forma propusă de inițiator și adoptată de Senat. În susținerea acestei critici este invocată Decizia Curții Constituționale nr. 472 din 22 aprilie 2008.

12. În final, Guvernul susține că legea criticată nu respectă dispozițiile art. 47 alin. (4), art. 50 și art. 61 alin. (2) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative. Astfel, dispozițiile actului normativ criticat sunt viciate de o formulare vagă, neclară și imprecisă și, prin urmare, impredictibilă. În acest sens arată că, potrivit pct. 3 din conținutul avizului Comisiei pentru sănătate și familie nr. 4c-8/357 din 18 octombrie 2016, sunt admise amendamente ce fac trimitere la art. 3² alin. (6²), alineat care, însă, nu se regăsește în forma finală a Raportului asupra legii. Amendamentele admise, ce reglementează inclusiv alin. (6¹) și (6²) ale art. 3², se regăsesc, însă, în cuprinsul avizului Comisiei pentru apărare, ordine publică și siguranță națională nr. 4c-12/431 din 25 octombrie 2016, dar nu se regăsesc în Raportul final asupra legii supuse adoptării. Prin urmare, rezultă

că din textul adoptat lipsesc articolele corespunzătoare avizului cu amendamente admise ale Comisiei pentru apărare, ordine publică și siguranță națională. Guvernul consideră că trimiterile și completările sunt efectuate la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015, astfel cum a fost modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2016. Această carență de procedură parlamentară afectează calitatea actului normativ adoptat, ceea ce încalcă exigențele imperative de tehnică legislativă prevăzute de Legea nr. 24/2000, întrucât normele de trimitere ale legii se fac la articole care nu aparțin Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016, ci la articole și alineate ale ordonanței modificate de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2016, respectiv la cele ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2015, care însă nu face obiectul aprobării de către Parlament prin legea care constituie obiectul sesizării de neconstituționalitate.

13. În sprijinul criticilor formulate, Guvernul invocă Opinia Consiliului fiscal cu privire la amendamentele introduse prin Raportul adoptat de Parlament asupra Legii de aprobare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016. Prin acest document, Consiliul fiscal a arătat că sesizarea sa în vederea emiterii unei opinii asupra impactului financiar al amendamentelor introduse și a conformității cu regulile fiscale a intervenit ulterior adoptării de către Parlament a acestor amendamente. De asemenea, a susținut că introducerea unor amendamente care prevăd majorări salariale peste cele deja prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2016 nu este conformă cu prevederile art. 17 alin. (2) din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010, care interzice promovarea unor acte normative care conduc la creșterea cheltuielilor de personal sau a pensiilor în sectorul bugetar, cu mai puțin de 180 de zile înainte de expirarea mandatului Guvernului. Totodată, Consiliul fiscal a validat calculele de impact primite de la Ministerul Finanțelor Publice, conform cărora amendamentele aprobate ar atrage o majorare a cheltuielilor de personal în anul 2017 cu 4,85 miliarde lei și, *caeteris paribus*, un efect de runda întâi la nivelul deficitului bugetar de 2,9 miliarde de lei, ulterior considerării veniturilor suplimentare pe care majorările salariale le-ar determina automat la nivelul contribuțiilor sociale datorate de angajator și angajați, precum și la nivelul încasărilor din impozitul pe venit. Arată că efecte de runda a doua asupra veniturilor bugetare ar apărea doar în lipsa unor măsuri compensatorii și, deci, doar în măsura în care deficitul din 2017 ar fi lăsat să se majoreze cu cuantumul efectului de runda întâi identificat (cu 2,9 miliarde de lei ori 0,35% din PIB). Consiliul fiscal consideră că, din perspectiva plafonului cheltuielilor de personal în vigoare aferent anului 2017, definit de Legea nr. 338/2015 la un nivel de 7,4% din PIB, ar fi imposibilă încadrarea în interiorul acestuia, având în vedere parametrii actuali cu privire la numărul de angajați din sectorul public și majorările salariale propuse, după luarea în considerare a creșterii suplimentare a produsului intern brut prilejuite de acestea din urmă în eventualitatea necompensării. Estimează că nivelul cheltuielilor de personal în urma implementării amendamentelor ar reprezenta echivalentul a cel puțin 7,8% din PIB în anul 2017. Consiliul fiscal apreciază că

amendamentele adoptate ar majora deficitul bugetar, în lipsa unor măsuri compensatorii de natura veniturilor ori cheltuielilor, cu cel puțin 0,25% din produsul intern brut în anul 2017. În sfârșit, Consiliul fiscal arată că Programul de Convergență 2016—2019 și ultima Strategie fiscal-bugetară estimau deficite de 2,9% din PIB pentru 2017, situate așadar în imediata vecinătate a pragului unde ar putea interveni declanșarea procedurii de deficit excesiv, în condițiile în care pentru anul viitor sunt prevăzute, prin Codul fiscal adoptat în 2015, reduceri suplimentare de impozite indirecte. Cea mai recentă proiecție a Comisiei Europene indică o majorare a deficitului SEC 2010 de la 2,8% în 2016 la 3,2% în 2017, fără să includă impactul amendamentelor generatoare de majorări salariale ori al altor reduceri de taxe adoptate recent de Parlament (și aflate la promulgare). Așadar, există deja un risc substanțial ca nivelul de referință de 3% din PIB pentru deficitul bugetar să fie depășit. Amendamentele propuse, în lipsa unor măsuri compensatorii, cresc considerabil acest risc, antrenând o vulnerabilizare suplimentară a unei poziții fiscale deja neconforme cu principiul responsabilității fiscale mai sus amintit, într-un context internațional mai complicat și mai volatil decât anul trecut.

14. Curtea, având în vedere că obiecțiile de neconstituționalitate care formează obiectul dosarelor susmenționate au conținut similar, în temeiul art. 164 din Codul de procedură civilă, coroborat cu art. 14 din Legea nr. 47/1992, dispune conexarea Dosarului nr. 2.749A/2016 la Dosarul nr. 2.719A/2016, care este primul înregistrat.

15. În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) și (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizările au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, respectiv Avocatului Poporului, pentru a comunica punctele lor de vedere.

16. **Președintele Camerei Deputaților, în Dosarul nr. 2.719A/2016**, a transmis punctul său de vedere, prin Adresa cu nr. 2/7.313 din 21 noiembrie 2016, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 11.482 din 21 noiembrie 2016, în sensul că motivele de neconstituționalitate invocate de deputații — autori ai sesizării nu pot fi reținute. Astfel, cu privire la nerespectarea principiului bicameralismului se arată că acest principiu se reflectă nu numai în dualismul instituțional în cadrul Parlamentului, ci și în cel funcțional, deoarece art. 75 din Legea fundamentală stabilește competențe de legiferare potrivit cărora fiecare dintre cele două Camere are, în cazurile expres definite, fie calitatea de primă Cameră sesizată, fie de Cameră decizională. Astfel, art. 61 alin. (2) din Constituție consacră un bicameralism funcțional, în baza căruia procesul legislativ continuă chiar și în situația în care inițiativa legislativă este respinsă de către prima Cameră sesizată, și cu atât mai mult în cazul în care o inițiativă legislativă este adoptată tacit de către aceasta. Camera decizională trebuie să supună dezbaterii același obiect de reglementare, dar are libertate decizională, în sensul că nu este obligată să adopte aceeași soluție legislativă. Din acest punct de vedere consideră că, în calitate de Cameră decizională, Camera Deputaților a legiferat cu respectarea principiului bicameralismului, prin faptul că a supus dezbaterii elemente privind salarizarea personalului bugetar, astfel cum, de altfel, a fost și intenția Guvernului, înscrisă în motivarea urgenței reglementării, în sensul eliminării inechităților create de aplicarea succesivă a unor acte normative în domeniul salarizării

din sistemul bugetar. Senatul a adoptat proiectul de lege tacit, fără modificări sau completări, ca urmare a împlinirii termenului de adoptare, în temeiul art. 115 alin. (5) din Constituție. Prin schimbarea soluției legislative în sensul adoptării aceleiași legi cu modificări și completări nu a fost schimbată competența decizională în favoarea primei Camere, astfel încât să devină incidente prevederile art. 75 alin. (4) și (5) din Constituție, referitoare la întoarcerea legii. Se subliniază faptul că ne aflăm în prezența situației particulare a aprobării prin lege a unei ordonanțe de urgență, ca rezultat al aplicării prevederilor Legii fundamentale referitoare la delegarea legislativă, potrivit cărora Guvernul este abilitat să legifereze prin intermediul ordonanțelor simple și de urgență. Dacă s-ar interzice Parlamentului să intervină asupra textului ordonanței supuse aprobării, ar însemna că nu ne-am mai afla în prezența unei limitări a monopolului parlamentar în materia legiferării, ci că Guvernul s-ar transforma în legiuitor primar, ceea ce ar încălca, evident, dispozițiile art. 61 alin. (1) teza a II-a din Constituție, care consacră rolul Parlamentului de „unică autoritate legiuitoare a țării”. Nu se pot reține nici invocările autorilor sesizării cu privire la existența unor motive extrinseci de neconstituționalitate ce rezultă din nerespectarea prevederilor Regulamentului Camerei Deputaților referitoare la termenul de depunere a raportului de către comisiile sesizate pentru dezbateră în fond a proiectului de lege sau lipsa cvorumului de ședințe la momentul adoptării legii. Din examinarea argumentelor invocate de aceștia rezultă, fără echivoc, faptul că nu se contestă neconstituționalitatea unor prevederi ale Regulamentului Camerei Deputaților, ci modul de aplicare al acestora. Așa cum a statuat și Curtea Constituțională (Decizia nr. 44 din 8 iulie 1993, Decizia nr. 68 din 23 noiembrie 1993, Decizia nr. 22 din 27 februarie 1995, Decizia nr. 710 din 6 mai 2009), în temeiul art. 146 lit. c) din Legea fundamentală, aceasta se pronunță asupra constituționalității regulamentelor Camerelor Parlamentului, controlul exercitat de Curte fiind un control de conformitate cu dispozițiile Legii fundamentale. Dacă, ignorând prevederile Constituției, Curtea Constituțională și-ar extinde competența, ea nu numai că ar pronunța soluții fără temei constituțional, dar ar încălca astfel și principiul autonomiei regulamentare a Camerei Deputaților, reglementat de art. 64 alin. (1) teza I din Legea fundamentală. În virtutea acestui principiu fundamental, aplicarea Regulamentului este o atribuție a Camerei Deputaților, așa încât contestațiile deputaților privind aplicarea în concret a prevederilor acestuia sunt de competența exclusivă a Camerei Deputaților, fiind aplicabile, în acest caz, căile și procedurile parlamentare stabilite prin propriul regulament, după cum și desfășurarea procedurii legislative parlamentare depinde hotărâtor de prevederile aceluiasi regulament, care, evident, trebuie să concorde cu normele și principiile fundamentale. Ca atare, competența conferită Curții Constituționale de art. 146 lit. c) din Legea fundamentală nu poate privi decât controlul conformității regulamentelor Parlamentului cu dispozițiile Constituției, control declanșat la sesizarea unuia dintre președinții celor două Camere, a unui grup parlamentar sau a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori. Curtea Constituțională nu este competentă a se pronunța și asupra modului de aplicare a regulamentelor.

17. În ceea ce privește pretinsa lipsă a cvorumului pentru adoptarea legilor în cadrul votului final, prin Decizia nr. 383 din

23 martie 2011, Curtea Constituțională a stabilit că o condiție necesară pentru legala desfășurare a procedurii votului este cvorumul, ce se apreciază anterior acestui moment, în timp ce prin vot se validează o opțiune politică, ceea ce se constată ulterior exprimării acesteia prin vot. Îndeplinirea condițiilor de cvorum legal la momentul exprimării votului de către parlamentari nu poate fi apreciată în funcție de numărul de voturi exprimate, fiind posibil ca, deși prezenți, parlamentarii să se abțină de la vot, conduită pe care instanța de contencios constituțional nu este în măsură să o cenzureze. Astfel, din stenograma lucrărilor ședinței de plen din data de 7 noiembrie 2016 rezultă că a fost anunțat cvorumul de ședință de 184 de deputați. Mai mult, solicitarea de apel nominal a unui lider de grup parlamentar a fost respinsă cu 6 voturi pentru și 178 de voturi împotriva, cifră ce confirmă existența cvorumului, iar pe parcursul ședinței de vot final, în momentul în care s-a constatat lipsa acestuia, președintele de ședință a suspendat lucrările.

18. Referitor la încălcarea art. 111 și art. 138 alin. (5) din Constituție apreciază că nici aceste argumente nu pot fi reținute. Astfel, potrivit dispozițiilor art. 138 alin. (5) din Legea fundamentală, legiuitorul constituant nu se referă la existența unor resurse financiare suficiente la momentul adoptării legii, ci are în vedere îndeplinirea unei condiții prealabile, și anume: previzionarea, respectiv anticiparea cheltuielilor în deplină cunoștință de cauză în bugetul de stat, pentru a putea fi acoperite în mod cert în cursul anului bugetar. În situația de față, majoritatea prevederilor legii criticate vizează în mod direct cheltuieli bugetare ce se vor reflecta începând cu bugetul aferent anului 2017, deci care nu implică modificări în structura bugetului pe anul în curs. Cheltuielile la care fac referire autorii sesizării trebuie cuprinse în proiectul de buget pentru anul 2017, care încă nu a fost, la acest moment, prezentat spre dezbateră Parlamentului de către Guvern. Mai mult, din analiza raportului comisiilor sesizate pentru dezbateră în fond rezultă că pentru amendamentele cu impact bugetar pentru anul 2016, respectiv salarizarea personalului Agenției Nucleare și pentru Deșeurii Radioactive, s-a prevăzut sursa de finanțare, în sensul că s-a indicat faptul că amendamentul „nu constituie o povară pentru bugetul consolidat al statului, întrucât cheltuielile curente și de capital se asigură, în condițiile legii, exclusiv din veniturile proprii”. Prin urmare, a fost indicată sursa finanțării, ea fiind una reală, aptă să acopere cheltuiela bugetară angajată. Situația de față diferă de cea avută în vedere la pronunțarea Deciziei Curții Constituționale nr. 22 din 20 ianuarie 2016, întrucât, în cauza de față, spre deosebire de situația din decizia anterior menționată, alocația bugetară nu trebuie creată, ea deja există. Totodată, Curtea Constituțională a subliniat că nu are competența de a aprecia asupra caracterului suficient al resurselor financiare, pentru că o asemenea operațiune nu își are temeiul în art. 138 alin. (5) din Constituție, fiind o problemă exclusiv de oportunitate politică, ce privește, în esență, relațiile dintre Parlament și Guvern (Decizia nr. 593 din 14 septembrie 2016). Or, practic, tocmai acest lucru este criticat: lipsa resurselor financiare pentru susținerea creșterii salariale reglementate, aspect care excedează controlului de constituționalitate exercitat de Curtea Constituțională.

19. **Președintele Camerei Deputaților, în Dosarul nr. 2.749A/2016**, a transmis punctul său de vedere parțial identic cu cel transmis în Dosarul nr. 2.719A/2016. Referitor la

critica ce vizează nerespectarea art. 16 alin. (1) din Legea fundamentală, arată că situația avută în vedere prin Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016 este diferită de cea analizată de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 6 din 25 februarie 1993 și în care a fost sancționată introducerea unui spor de impozit doar pentru o anumită categorie de funcționari, respectiv o fiscalitate care s-a îndepărtat de la regulile general admise și care a devenit discriminatorie din moment ce a introdus criterii care au afectat egalitatea în drepturi a cetățenilor. Or, în cauza de față, în considerarea specificului anumitor categorii de bugetari, legiuitorul stabilește condiții particulare de salarizare, fără ca aceasta să însemne instituirea unor privilegii în sarcina acestora și nici instituirea unei diferențe de tratament nejustificate obiectiv, rațional și rezonabil. Dimpotrivă, ne aflăm în prezența unei diferențe de regim juridic justificate obiectiv și rezonabil de o diferență semnificativă de situație în care se află personalul din sănătate și din educație comparativ cu celelalte categorii de bugetari, diferență care, așa cum se afirmă, de altfel, în motivarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016, a determinat apariția unor dezechilibre structurale din perspectiva resurselor umane, migrația forței de muncă atingând cote alarmante, rațiune pentru care această diferență impune un tratament legal diferențiat, pentru ca scopul legitim urmărit, respectiv eliminarea discrepanțelor rezultate din neaplicarea în integralitate a prevederilor Legii-cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, să fie atins. Totodată, se arată că, așa cum Curtea Constituțională a statuat prin Decizia nr. 44 din 24 aprilie 1996, prin jocul unor prevederi legale, anumite persoane pot ajunge în situații defavorabile, apreciate subiectiv, prin prisma propriilor interese, ca fiind defavorabile, fapt ce nu reprezintă o discriminare care să afecteze constituționalitatea textelor respective. Raportat la critica vizând nerespectarea dispozițiilor art. 47 alin. (4), art. 50 și art. 61 alin. (2) din Legea nr. 24/2000, se precizează că instanța de contencios constituțional nu se pronunță asupra aplicării *in concreto* a normelor privind structura actului normativ sau a condițiilor de fond pentru modificarea și completarea actelor normative, fără a se include aici cerințele privind claritatea, precizia și predictibilitatea normelor juridice. Apreciază că Guvernul nu indică textele din Constituție prin raportare la care se apreciază ca fiind neconstituționale prevederile Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016, ci se limitează la a indica anumite carențe ale procedurii parlamentare de adoptare a actului normativ sus-menționat, în sensul că, pe de o parte, amendamentele admise ale comisiilor parlamentare sesizate pentru avizare nu se regăsesc în raportul cu amendamentele admise ale comisiei sesizate pentru dezbateră în fond, iar pe de altă parte, prin forma adoptată de Parlament se introduc texte noi, care nu au fost avute în vedere de Guvern la momentul elaborării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016. Față de această situație, apreciază că sunt incidente prevederile art. 10 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, astfel încât acest punct al considerentelor sesizării de neconstituționalitate apare ca fiind nemotivat. În ceea ce privește faptul că forma finală a Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016 face trimitere la texte noi, care nu au fost avute în vedere de Guvern, președintele Camerei Deputaților amintește

că, potrivit art. 61 alin. (1) teza a II-a din Constituție, Parlamentul deține monopolul în materia legiferării, iar împuternicirea dată Guvernului de a reglementa prin delegare legislativă este cu titlu de excepție, de esența acesteia fiind supunerea ordonanțelor spre aprobarea Parlamentului prin lege, fără să existe vreo dispoziție constituțională care să traseze limitele în care Parlamentul poate interveni. O astfel de prevedere ar contraveni, oricum, calității Parlamentului de „unică autoritate legiuitoare a țării”.

20. **Guvernul, în Dosarul nr. 2.719A/2016**, a transmis punctul său de vedere prin Adresa cu nr. 5/7.295/2016, înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 11.700 din 28 noiembrie 2016, prin care invocă jurisprudența Curții Constituționale și, în privința aspectelor procedurale expuse de autorii sesizării, precizează că nu poate aprecia asupra realității celor susținute, deoarece respectarea procedurilor parlamentare incumbă exclusiv Camerelor Parlamentului. Urmează ca asupra veridicității celor afirmate să își exprime punctul de vedere președintele Camerei Deputaților, care este unul din subiectele de drept care își exprimă opinia în cauza dedusă judecării. În ceea ce privește încălcarea art. 111 alin. (1) și art. 138 alin. (5) din Constituție, Guvernul apreciază că are relevanță jurisprudența constantă a Curții Constituționale, care, prin decizii anterioare, a statuat necesitatea ca inițiativa legislativă să conțină informații referitoare la efectele financiare asupra bugetului general consolidat, și anume modificări ale cheltuielilor bugetare, precum și la calculele privind fundamentarea acestor modificări. În concluzie, Guvernul apreciază că revine instanței de contencios constituțional atributul exclusiv de a hotărî asupra pertinentei argumentelor invocate de autorii sesizării.

21. **Președintele Senatului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele de vedere asupra obiecției de neconstituționalitate.

22. În temeiul art. 76 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, Curtea a solicitat președintelui Camerei Deputaților informații cu privire la corespondența purtată cu Guvernul în temeiul art. 111 alin. (1) din Constituție în legătură cu legea ce face obiectul dosarului Curții Constituționale, informații cu privire la solicitarea de la Guvern a fișei financiare actualizate și informații referitoare la data difuzării către deputați a Raportului comun al Comisiei pentru buget, finanțe și bănci, Comisia pentru muncă și protecție socială și Comisia juridică, de disciplină și imunități. Prin Adresa nr. 1/5.032/FI din 21 noiembrie 2016, înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 11.485 din 21 noiembrie 2016, președintele Camerei Deputaților a indicat faptul că scrisoarea ministrului delegat pentru relația cu Parlamentul din 4 noiembrie 2016 se referă la amendamentele admise cu ocazia întocmirii raportului comun al comisiilor sus-menționate. În ceea ce privește întocmirea și difuzarea raportului comun la legea criticată, precizează că, așa cum rezultă din fișa proiectului de lege (PL.x. 449/2016), raportul a fost depus la data de 7 noiembrie 2016 și difuzat în aceeași dată deputaților. La răspunsul menționat au fost atașate scrisoarea ministrului delegat pentru relația cu Parlamentul adresată Comisiei pentru buget, finanțe și bănci din data de 4 noiembrie 2011, cu privire la amendamentele admise cu ocazia întocmirii raportului comun, scrisoarea aceluiași ministru adresată președintelui Camerei

Deputaților din data de 9 noiembrie 2016 cu privire la legea criticată, precum și fișa proiectului de lege PL.x. 449/2016.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctele de vedere ale președintelui Camerei Deputaților și Guvernului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, documentele depuse la dosare, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

23. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție, precum și ale art. 1, art. 10, art. 15 și art. 18 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.

24. Obiectul controlului de constituționalitate îl constituie dispozițiile Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative. Legea a fost adoptată de Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, la data de 7 noiembrie 2016.

25. În motivarea obiecției de neconstituționalitate se susține că prevederile legii criticate contravin dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (4) privind principiul separației și echilibrului puterilor în stat, art. 1 alin. (5) privind obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor, art. 16 privind egalitatea în fața legii, art. 61 alin. (2) cu referire la principiul bicameralismului, art. 67 potrivit căruia „Camera Deputaților și Senatul adoptă legi, hotărâri și moțiuni, în prezența majorității membrilor.”, art. 111 alin. (1) privind informarea Parlamentului și art. 138 alin. (5) potrivit căruia „Nicio cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.” De asemenea, este invocat art. 11 alin. (1) și (2) din Constituție, privind dreptul internațional și dreptul intern, prin raportare la dispozițiile art. 126 alin. (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. C326 din 26 octombrie 2012, prin care se stabilește atribuția Comisiei de a supraveghea evoluția situației bugetare și a nivelului datoriei publice în statele membre, precum și art. 1 din Protocolul nr. 12 privind procedura aplicabilă deficitelor excesive, protocol anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Prin aceste dispoziții se stabilesc valorile de referință menționate la art. 126 alin. (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Totodată, autorii sesizării invocă și încălcarea dispozițiilor art. 15 alin. (1) și (3) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 597 din 13 august 2002, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale „art. 7 alin. (1) și art. 9” din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010. Cu privire la aceste din urmă dispoziții din Legea nr. 69/2010, Curtea constată că, urmare a republicării acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 330 din 14 mai 2015, dispozițiile invocate sunt cele ale art. 15 alin. (1) și art. 17 alin. (1) din Legea nr. 69/2010. De asemenea, se invocă art. 30 alin. (1) lit. a), art. 47 alin. (4), art. 50 și art. 61 alin. (2) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în

Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010. Totodată, se invocă încălcarea art. 69 alin. (2) din Regulamentul Camerei Deputaților, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 481 din 28 iunie 2016. Aceste dispoziții au următorul conținut:

— Art. 15 alin. (1) și (3) din Legea nr. 500/2002: „(1) În cazurile în care se fac propuneri de elaborare a unor proiecte de acte normative/măsuri/politici a căror aplicare atrage micșorarea veniturilor sau majorarea cheltuielilor aprobate prin buget, se va întocmi o fișă financiară, care va respecta condițiile prevăzute de Legea nr. 69/2010. În această fișă se înscriu efectele financiare asupra bugetului general consolidat, care trebuie să aibă în vedere:

a) schimbările anticipate în veniturile și cheltuielile bugetare pentru anul curent și următorii 4 ani;

b) estimări privind eşalonarea creditelor bugetare și a creditelor de angajament, în cazul acțiunilor anuale și multianuale care conduc la majorarea cheltuielilor;

c) măsurile avute în vedere pentru acoperirea majorării cheltuielilor sau a minusului de venituri pentru a nu influența deficitul bugetar. [...]

(3) După depunerea proiectului legii bugetare anuale la Parlament pot fi aprobate acte normative/măsuri/politici numai în condițiile prevederilor alin. (1), dar cu precizarea surselor de acoperire a diminuării veniturilor sau a majorării cheltuielilor bugetare, aferente exercițiului bugetar pentru care s-a elaborat bugetul.”

— Art. 15 alin. (1) din Legea nr. 69/2010: „(1) În cazul propunerilor de introducere a unor măsuri/politici/inițiative legislative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, inițiatorii au obligația să prezinte:

a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;

b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară”.

— Art. 17 alin. (1) din Legea nr. 69/2010: „Nu se pot promova acte normative cu mai puțin de 180 de zile înainte de expirarea mandatului Guvernului, în conformitate cu art. 110 alin. (1) din Constituția României, republicată, care conduc la creșterea cheltuielilor de personal sau a pensiilor în sectorul bugetar.”

— Art. 30 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 24/2000: „(1) Proiectele de acte normative trebuie însoțite de următoarele documente de motivare: a) expuneri de motive — în cazul proiectelor de legi și al propunerilor legislative;”.

— Art. 47 alin. (4) din Legea nr. 24/2000: „În cazul actelor normative care au ca obiect modificări sau completări ale altor acte normative, articolele se numerotează cu cifre romane, păstrându-se numerotarea cu cifre arabe pentru textele modificate sau completate.”

— Art. 50 din Legea nr. 24/2000: „(1) În cazul în care o normă este complementară altei norme, pentru evitarea repetării în text a acelei norme se va face trimitere la articolul, respectiv la actul normativ care o conține. Nu poate fi făcută, de regulă, o trimitere la o altă normă de trimitere.”

(2) Dacă norma la care se face trimitere este cuprinsă în alt act normativ, este obligatorie indicarea titlului acestuia, a numărului și a celorlalte elemente de identificare.

(3) Trimiterea la normele unui alt act normativ se poate face la întregul său conținut ori numai la o subdiviziune, precizată ca atare. Când actul ce face obiect de trimitere a fost modificat, completat ori republicat, se face mențiune și despre aceasta.

(4) La modificarea, completarea și abrogarea dispoziției la care s-a făcut trimitere, în actul de modificare, completare sau abrogare trebuie avută în vedere situația juridică a normei de trimitere.”

— Art. 61 alin. (2) din Legea nr. 24/2000: „(2) Prevederile modificate sau care completează actul normativ trebuie să se integreze armonios în actul supus modificării ori completării, asigurându-se unitatea de stil și de terminologie, precum și succesiunea normală a articolelor.”

— Art. 69 alin. (2) din Regulamentul Camerei Deputaților: „Raportul va fi imprimat și difuzat deputaților cu cel puțin 3 zile înainte de data stabilită pentru dezbateră proiectului de lege sau a propunerii legislative în plenul Camerei Deputaților, în cazul proiectelor de legi și al propunerilor legislative pentru care Camera Deputaților este prima Cameră sesizată, și cu cel puțin 5 zile, în cazul celor pentru care Camera Deputaților este Cameră decizională.”

26. Examinând procesul legislativ de adoptare a legii criticate, Curtea observă că Proiectul de lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative a fost inițiat de Guvern și înregistrat la data de 9 iunie 2016 la Senat, pentru dezbateră. Forma inițiatorului cuprindea articolul unic potrivit căruia „Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative.” După primirea avizelor favorabile de la Consiliul Legislativ, Comisia pentru buget, finanțe, activitate bancară și piață de capital, Comisia pentru sănătate publică și de la Comisia pentru învățământ, știință, tineret și sport, comisia sesizată în fond — Comisia pentru muncă, familie și protecție socială — a întocmit raport de admitere cu amendamente, ținând cont și de argumentele prezentate în punctul de vedere al Guvernului, la dezbateră din această comisie participând și reprezentantul Guvernului. Amendamentele admise de Comisia pentru muncă, familie și protecție socială s-au referit, în principal, la: majorarea salariilor de bază ale personalului nedidactic din cadrul inspectoratelor școlare județene cu 25%, începând cu octombrie 2016; stabilirea salariilor de bază ale personalului Agenției Române de Salvare a Vieții Omenești pe Mare la același nivel de care beneficiază personalul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență; majorarea salariilor de bază pentru personalul din unități de asistență socială/servicii sociale cu sau fără cazare; introducerea a 5 categorii de sporuri pentru personalul didactic (și anume: spor de 10—25% pentru personalul didactic desemnat să conducă

și să realizeze practică pedagogică pentru pregătirea educatoarelor și a învățătorilor, institutorilor și profesorilor; spor de 7%, 10% și 15% pentru personalul didactic care asigură predare simultană la 2, 3, respectiv 4 clase de elevi; indemnizație de până la 20% din salariul de bază pentru personalul didactic calificat și personalul didactic de conducere care își desfășoară activitatea în localități izolate; spor de 15% pentru personalul didactic din sistemul penitenciar; spor de până la 15% în raport cu condițiile în care se desfășoară activitatea, condiții periculoase sau vătămătoare, corespunzător timpului lucrat la locurile de muncă respective); majorarea în medie cu 15% a salariilor de bază ale personalului didactic, începând cu 1 ianuarie 2017; majorarea salariilor personalului Agenției Nucleare și pentru Deșeuri Radioactive și al Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare.

27. În ședința plenului Senatului din data de 10 octombrie 2016, proiectul de lege s-a considerat adoptat, fără a fi dezbătut în Plen, potrivit prevederilor art. 115 alin. (5) teza a III-a din Constituția României, republicată (conform căruia „Dacă în termen de cel mult 30 zile de la depunere, Camera sesizată nu se pronunță asupra ordonanței, aceasta este considerată adoptată și se trimite celeilalte Camere care decide de asemenea în procedură de urgență.”). Proiectul de lege a fost transmis Camerei Deputaților și la data de 17 octombrie 2016 a fost prezentat în Biroul permanent al Camerei Deputaților, fiind înregistrat pentru dezbateră drept PI-x nr. 449/2016. Comisia pentru apărare, ordine publică și siguranță națională și Comisia pentru sănătate și familie au avizat favorabil proiectul de lege, cu amendamente admise. În ședința din 1 noiembrie 2016, Comisia pentru muncă și protecție socială, Comisia pentru buget, finanțe și bănci și Comisia juridică, de disciplină și imunități au adoptat un raport comun, propunând plenului Camerei Deputaților adoptarea proiectului de lege cu amendamentele admise. La dezbateră au participat și reprezentanții ai Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârștnice, Ministerului Finanțelor Publice, Ministerului Sănătății, Agenției Nucleare pentru Deșeuri Radioactive, Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare, Casei Naționale de Asigurări de Sănătate și ai mai multor sindicate, federații și confederații. Raportul acestor comisii a fost difuzat deputaților la data de 7 noiembrie 2016, iar proiectul de lege a fost dezbătut în plenul Camerei Deputaților, legea fiind adoptată la aceeași dată.

28. Cu titlu preliminar, Curtea reține că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2016, care modifică și completează Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015, ce stabilește salarizarea în anul 2016 a personalului plătit din fonduri publice, a fost emisă pe calea delegării legislative prevăzută de art. 115 alin. (4)—(6) din Constituție. Așa cum rezultă din Nota de fundamentare și din preambulul acesteia, rațiunea principală a adoptării acestui act normativ a fost eliminarea „inechităților în materie de salarizare în raport cu nivelul studiilor și al activității profesionale prestate” și a „discrepanțelor rezultate din neaplicarea în integralitate a prevederilor Legii-cadru nr. 284/2010”, precum și „creșterea nivelului salarial pentru personalul din sănătate și personalul din educație” și asigurarea predictibilității „nivelului cheltuielilor bugetare”, legiuitorul delegat „ținând cont că autoritățile/instituțiile publice centrale și locale se confruntă cu o serie de procese aflate pe rolul instanțelor de judecată din întreaga țară și că instanțele pronunță hotărâri

judecătorești în favoarea salariaților, [...] că [...] în sectorul de sănătate s-au produs dezechilibre structurale din perspectiva resurselor umane, migrația forței de muncă în străinătate atingând niveluri alarmante, în condițiile în care salariile medicilor sunt foarte mici, iar ale asistentului medical debutant sunt la limita salariului minim, deficitul de personal medical a devenit cronic, cca 40.000 de posturi fiind în prezent neocupate, iar atractivitatea intrării în sistemul medical este foarte redusă” și „având în vedere disfuncționalitățile salariale din sectorul învățământ”. Prin urmare, întrucât, așa cum se precizează în preambul, „potrivit art. 17 alin. (1) din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010, republicată, nu se pot promova acte normative cu mai puțin de 180 de zile înainte de expirarea mandatului Guvernului, în conformitate cu art. 110 alin. (1) din Constituția României, republicată, care să conducă la creșterea cheltuielilor de personal”, Guvernul a adoptat, la data de 8 iunie 2016, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 434 din 9 iunie 2016. Curtea reține că, în esență, prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016 stabilesc eliminarea diferențelor de salarizare existente în cadrul aceleiași instituții, pentru personalul care își desfășoară activitatea în aceleași condiții de vechime și studii și, de asemenea, prevăd majorări salariale pentru personalul din sănătate și din educație, începând cu luna august 2016.

29. Curtea observă că dispozițiile legii criticate aprobă, cu modificări și completări, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2016, articolul său unic conținând 16 puncte, care modifică și completează Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015 (care stabilește salarizarea personalului din sectorul bugetar în anul 2016) și care prevăd, în esență, următoarele: începând cu 1 decembrie 2016, majorarea cu 25% față de nivelul acordat pentru luna august 2016 a cuantumului brut al salariilor de bază/indemnizațiilor de încadrare, pentru personalul din cadrul aparatului propriu al Casei Naționale de Asigurări de Sănătate și din cadrul Agenției Naționale a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale; începând cu 1 decembrie 2016, stabilirea salariilor pentru personalul din cadrul caselor de asigurări de sănătate județene, a municipiului București și din cadrul C.A.S.A.O.P.S.N.A.J., precum și din cadrul direcțiilor de sănătate publică județene și a municipiului București la 85% din nivelul salariilor majorate pentru Casa Națională de Asigurări de Sănătate; începând cu decembrie 2016, stabilirea salariilor de bază ale personalului Agenției Române de Salvare a Vieții Omenești pe Mare la același nivel de care beneficiază personalul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență; începând cu luna decembrie 2016, majorarea salariilor de bază pentru personalul prevăzut la cap. I pct. 1, 2 și 3 din anexa nr. III — Familia ocupațională de funcții bugetare «Sănătate» din Legea-cadru nr. 284/2010, adică pentru funcții de conducere (cap. I pct. 1), pentru personalul de specialitate medico-sanitar și auxiliar sanitar din unități sanitare și unități de asistență medico-socială (cap. I pct. 2) și pentru personalul din unități de asistență socială/servicii sociale cu sau fără cazare (cap. I pct. 3); introducerea a 5 categorii de sporuri pentru personalul didactic, și anume: spor de 10—25% pentru personalul didactic desemnat să conducă și să realizeze practică pedagogică pentru pregătirea educatoarelor și a învățătorilor, institutorilor și profesorilor, spor de 7%, 10% și 15% pentru personalul didactic

care asigură predare simultană la 2, 3, respectiv 4 clase de elevi, indemnizație de până la 20% din salariul de bază pentru personalul didactic calificat și personalul didactic de conducere care își desfășoară activitatea în localități izolate, spor de 15% pentru personalul didactic din sistemul penitenciar și spor de până la 15% în raport cu condițiile în care se desfășoară activitatea, condiții periculoase sau vătămătoare, corespunzător timpului lucrat la locurile de muncă respective; începând cu 1 ianuarie 2017, majorarea salariilor de bază pentru personalul din învățământ, în medie cu 15%; stabilirea salariului personalului Agenției Nucleare și pentru Deșeuri Radioactive la nivelul maxim aflat în plată aferent funcțiilor din cadrul Secretariatului General al Guvernului.

30. Referitor la critica de neconstituționalitate privind încălcarea dispozițiilor **art. 61 alin. (2) din Constituție** referitoare la principiul bicameralismului, critică invocată atât de cei 65 de deputați, cât și de Guvern, Curtea reține că s-a pronunțat asupra interpretării dispozițiilor art. 61 alin. (2) din Constituție referitoare la principiul bicameralismului, prin Decizia nr. 472 din 22 aprilie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 336 din 30 aprilie 2008, Decizia nr. 1.029 din 8 octombrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 720 din 23 octombrie 2008, Decizia nr. 1.093 din 15 octombrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 711 din 20 octombrie 2008, Decizia nr. 710 din 6 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 358 din 28 mai 2009, sau Decizia nr. 413 din 14 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 291 din 4 mai 2010, Decizia nr. 1.018 din 19 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 511 din 22 iulie 2010, Decizia nr. 1.533 din 28 noiembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 905 din 20 decembrie 2011, Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012. Curtea a reținut că, potrivit art. 61 din Constituția României, Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării, iar structura sa este bicamerală, fiind alcătuit din Camera Deputaților și Senat. Principiul bicameralismului, astfel consacrat, se reflectă în procedura legislativă prin diviziunea de competențe prevăzută de art. 75 din Legea fundamentală, în cadrul căreia fiecare dintre cele două Camere este, în cazurile expres definite, primă Cameră sesizată sau Cameră decizională. Totodată, ținând seama de indivizibilitatea Parlamentului ca organ reprezentativ suprem al poporului român, Constituția nu permite adoptarea unei legi de către o singură Cameră, fără ca proiectul de lege să fi fost dezbătut și de cealaltă Cameră (a se vedea Decizia nr. 1.029 din 8 octombrie 2008, precitată). Curtea a mai reținut că „dezbaterile parlamentare a unui proiect de lege sau a unei propuneri legislative nu poate face abstracție de evaluarea acesteia în Plenul celor două Camere ale Parlamentului nostru bicameral. Așadar, modificările și completările pe care Camera decizională le aduce asupra proiectului de lege adoptat de prima Cameră sesizată trebuie să se raporteze la materia avută în vedere de inițiator și la forma în care a fost reglementată de prima Cameră. Altfel, se ajunge la situația ca o singură Cameră, și anume Camera decizională, să legifereze, ceea ce contravine principiului bicameralismului [...] și a competențelor stabilite pentru cele două Camere, potrivit art. 75 alin. (1) din Legea

fundamentală” (a se vedea Decizia nr. 472 din 22 aprilie 2008, precitată). Pronunțându-se asupra Legii pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 15/2008 privind creșterile salariale ce se vor acorda în anul 2008 personalului din învățământ, Curtea a constatat că, în dezbaterile unei inițiative legislative, Camerele au un drept propriu de decizie asupra acesteia, atât timp cât ambele Camere ale Parlamentului au dezbătut și s-au exprimat cu privire la același conținut și la aceeași formă ale inițiativei legislative (a se vedea Decizia nr. 1.093 din 15 octombrie 2008, precitată). Curtea a stabilit două criterii esențiale pentru a se determina cazurile în care prin procedura legislativă se încalcă principiul bicameralismului. Aceste criterii esențiale cumulative sunt: a) existența unor deosebiri majore de conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului; b) existența unei configurații deosebite, semnificativ diferită, între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului (a se vedea Decizia nr. 710 din 6 mai 2009, precitată, Decizia nr. 413 din 14 aprilie 2010, precitată, Decizia nr. 1.533 din 28 noiembrie 2011, precitată, și Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012, precitată).

31. În speță, Curtea reține că, după adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016, Guvernul a depus la data de 9 iunie 2016 la Senat, ca primă Cameră sesizată, proiectul de Lege privind aprobarea acesteia, conținând articolul unic care prevedea aprobarea. Din analiza comparată a documentelor privind inițierea și desfășurarea procesului legislativ în cauză, respectiv a proiectului de lege depus de Guvern, Curtea constată că forma adoptată de Senat, ca primă Cameră sesizată, este identică formei inițiatorului, cuprinzând articolul unic prin care se aproba Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2016. Curtea constată că, pe parcursul procedurii legislative desfășurate la Senat, în Comisia sesizată în fond — Comisia pentru muncă, familie și protecție socială — s-au dezbătut și s-au admis amendamente referitoare, în esență, la majorările salariale ale personalului din familiile ocupaționale „Sănătate” și „Învățământ”, astfel cum sunt menționate la paragraful 26 al prezentei decizii. Însă, având în vedere depășirea termenului de 30 de zile de la depunerea proiectului de lege, în temeiul dispozițiilor art. 115 alin. (5) teza a treia din Constituție (potrivit căroră „*Dacă în termen de cel mult 30 de zile de la depunere, Camera sesizată nu se pronunță asupra ordonanței, aceasta este considerată adoptată și se trimite celeilalte Camere care decide de asemenea în procedură de urgență.*”), proiectul de lege s-a considerat adoptat de Senat în forma inițială, fără dezbateri în Plen, la data de 10 octombrie 2016. Așadar, atât forma inițiatorului, Guvernul, cât și forma considerată adoptată de Senat, ca primă Cameră sesizată, legea cuprindea articolul unic prin care se aproba Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2016.

32. Întrucât, referitor la termenul de adoptare a aceleiași legi în Camera Deputaților, Cameră decizională, Constituția nu prevede un termen imperativ concret în care aceasta să se pronunțe, ci doar necesitatea pronunțării în procedură de urgență (a se vedea în acest sens Decizia nr. 45 din 4 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 274 din 15 aprilie 2014), urmând procedura parlamentară, proiectul de lege a fost adoptat de Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, la data de 7 noiembrie 2016. În forma adoptată de Camera Deputaților, articolul unic prevede că se

aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2016 (care modifică și completează Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015), cu o serie de modificări și completări, aduse prin cele 16 puncte ale articolului unic, acestea referindu-se, în esență, la aceleași majorări salariale ale personalului din familiile ocupaționale „Sănătate” și „Învățământ”, care fuseseră dezbătute și admise la Senat, în Comisia sesizată în fond — Comisia pentru muncă, familie și protecție socială.

33. Așadar, aplicând considerentele de principiu rezultate din jurisprudența Curții Constituționale referitoare la criteriile esențiale ce trebuie îndeplinite cumulativ pentru respectarea principiului bicameralismului în procesul de adoptare a unei legi, Curtea constată că, în cazul legii criticate, deși există diferențe între formele adoptate de Senat și de Camera Deputaților, nu se poate afirma că ar exista deosebiri majore de conținut *juridic* între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului și nici o configurație *semnificativ diferită* între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului, din moment ce însăși Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2016 prevedea anumite majorări salariale pentru același personal. Astfel, nu se poate susține că ar exista o configurație semnificativ diferită între forma legii criticate adoptate de Senat (prin care se aproba pur și simplu Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2016) și forma adoptată de Camera Deputaților (prin care, de asemenea, se aproba Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2016 și se prevedeau creșteri salariale suplimentare). În aceste condiții, Curtea constată că nu au fost încălcate dispozițiile art. 61 alin. (2) din Constituție referitoare la principiul bicameralismului, astfel cum a fost dezvoltat în jurisprudența Curții Constituționale.

34. Cât privește critica de neconstituționalitate referitoare la încălcarea dispozițiilor **art. 69 alin. (2) din Regulamentul Camerei Deputaților**, cei 65 de deputați, autori ai sesizării, susțin că legea criticată este neconstituțională, deoarece raportul întocmit de cele trei comisii sesizate în fond, Comisia pentru buget, finanțe și bănci, Comisia pentru muncă și protecție socială și Comisia juridică, de disciplină și imunități a fost distribuit la caseta deputatului în ziua adoptării legii, respectiv data de 7 noiembrie 2016. Curtea reține că, în răspunsul solicitat, înregistrat la Curtea Constituțională sub nr. 11.485 din 21 noiembrie 2016, președintele Camerei Deputaților a precizat că, așa cum rezultă din fișa proiectului de lege (PL.x. 449/2016), raportul a fost depus la data de 7 noiembrie 2016 și difuzat în aceeași dată deputaților. Cu privire la criticile de neconstituționalitate extrinseci referitoare la încălcarea dispozițiilor art. 69 alin. (2) din Regulamentul Camerei Deputaților, Curtea observă că acestea vizează încălcări ale prevederilor Regulamentului Camerei Deputaților în cadrul procedurii de legiferare. Or, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale referitoare la nerespectarea unor termene procedurale prevăzute de Regulamentul Camerei Deputaților, nu este de competența sa analizarea eventualelor încălcări ale regulamentului unei Camere a Parlamentului (a se vedea, cu titlu exemplificativ, Decizia nr. 710 din 6 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 358 din 28 mai 2009, Decizia nr. 413 din 14 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 291 din 4 mai 2010, sau Decizia nr. 1.237 din 6 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 785 din 24 noiembrie 2010). Prin această ultimă decizie, precum și prin Decizia nr. 1.612 din 15 decembrie

2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 888 din 30 decembrie 2010, Curtea a statuat că, „în lipsa unei competențe exprese și distincte, nu își poate extinde controlul și asupra actelor de aplicare a regulamentelor, întrucât ar încălca însuși principiul autonomiei regulamentare al celor două Camere, instituit prin art. 64 alin. (1) teza întâi din Legea fundamentală. În virtutea acestui principiu fundamental, aplicarea regulamentului este o atribuție a Camerei Deputaților, așa încât contestațiile deputaților privind actele concrete de aplicare a prevederilor regulamentului sunt de competența exclusivă a Camerei Deputaților, aplicabile, în acest caz, fiind căile și procedurile parlamentare stabilite prin propriul regulament, după cum și desfășurarea procedurii legislative parlamentare depinde hotărâtor de prevederile aceluiași regulament, care, evident, trebuie să concorde cu normele și principiile fundamentale. Analiza Curții este una în drept, fără a viza aspecte de fapt ale procedurii parlamentare. Mai mult, Curtea a arătat că nu este de competența instanței constituționale să controleze modalitatea în care sunt puse în aplicare regulamentele celor două Camere ale Parlamentului în procesul legislativ. (A se vedea, în acest sens, Decizia nr. 786 din 13 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 400 din 12 iunie 2009, Decizia nr. 1.466 din 10 noiembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 893 din 21 decembrie 2009, sau Decizia nr. 710 din 6 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 358 din 28 mai 2009.)” În consecință, în cauza de față, critica privind încălcarea dispozițiilor art. 69 alin. (2) din Regulamentul Camerei Deputaților nu poate fi primită, întrucât excedează competenței Curții Constituționale.

35. Referitor la critica de neconstituționalitate privind încălcarea dispozițiilor **art. 67 din Constituție** și ale **art. 111 din Regulamentul Camerei Deputaților**, cei 65 de deputați, autori ai sesizării de neconstituționalitate, susțin că desfășurarea ședinței plenului Camerei Deputaților din data de 7 noiembrie 2016 a fost nelegală, încălcându-se astfel dispozițiile menționate care prevăd explicit că, atât ședințele consacrate dezbaterilor, cât și cele în care se desfășoară votul final trebuie să respecte condiția obligatorie a existenței cvorumului legal de ședință, adică „prezența majorității membrilor” Camerei Deputaților, 177 de deputați. Or, în cazul adoptării legii criticate, lucrările Camerei Deputaților au fost deschise în mod ilegal, la fel cum s-a desfășurat și ședința de vot final. Cu privire la aceste critici, Curtea reține că, în jurisprudența sa, a statuat că dispozițiile art. 67 din Constituție reglementează condițiile de cvorum legal, respectiv numărul de parlamentari care trebuie să fie prezenți la momentul votului final. Faptul că textul constituțional amintit nu se referă și la cvorumul de ședință, adică acela care trebuie să fie întrunit pe tot parcursul dezbaterilor, este explicat de Curte prin Decizia nr. 1.237 din 6 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 785 din 24 noiembrie 2010, astfel: „această concluzie este întărită și prin dispozițiile art. 75 alin. (1) din Constituție, care vizează «*dezbaterea și adoptarea legii*»; întrucât art. 67 și 76 din Constituție prevăd că numai la adoptarea legii este nevoie de un anumit cvorum și majoritate de adoptare, rezultă, fără dubiu, că textul Constituției nu impune aceleași cerințe și cu privire la dezbaterile legii. Astfel, Curtea constată că adoptarea legii, ca parte a procesului

legislativ, vizează votul final exercitat de către Parlament asupra ansamblului legii”. (A se vedea în acest sens Decizia nr. 383 din 23 martie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 281 din 21 aprilie 2011.)

36. Curtea reține că în stenograma lucrărilor ședinței de plen a Camerei Deputaților din data de 7 noiembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea a II-a, nr. 158 din 11 noiembrie 2016, se menționează că la ședința de vot final sunt prezenți 184 de deputați, iar, la solicitarea liderului grupului Partidului Național Liberal, președintele a supus la vot propunerea de apel nominal, care însă a fost respinsă. Așa cum se mai menționează în stenogramă, ulterior, la momentul votului asupra proiectului de lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016, se înregistrează prezența a 185 de deputați, din numărul total de 353 de deputați, iar proiectul de lege a fost adoptat cu 184 de voturi „pentru”, un deputat neexprimându-și votul. Având în vedere acestea și aplicând considerentele de principiu rezultate din jurisprudența Curții Constituționale referitoare la dispozițiile art. 67 din Constituție, Curtea constată că, în cazul adoptării legii criticate, au fost îndeplinite condițiile de cvorum necesare unei legale exprimări a votului, întrucât acesta s-a desfășurat în prezența unui număr de 185 de deputați, care acopereau cerința constituțională, a majorității membrilor Camerei Deputaților, cerință prevăzută la art. 67 din Legea fundamentală. Așadar, critica de neconstituționalitate referitoare la încălcarea dispozițiilor art. 67 din Constituție este neîntemeiată, iar critica privind încălcarea dispozițiilor art. 111 din Regulamentul Camerei Deputaților nu poate fi primită, întrucât excedează competenței Curții Constituționale, pentru motivele arătate la paragraful 34 al prezentei decizii.

37. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate referitoare la încălcarea **art. 111 alin. (1) și art. 138 alin. (5) din Constituție, precum și ale art. 15 alin. (1) și (3) din Legea nr. 500/2002 și art. 15 alin. (1) din Legea nr. 69/2010**, autorii obiecției de neconstituționalitate, atât cei 65 de deputați, cât și Guvernul, susțin că legea criticată a fost adoptată cu încălcarea obligației inițiatorilor unui act normativ sau a unui amendament de a solicita Guvernului întocmirea unei fișe care să descrie impactul asupra bugetului de stat în situația în care noua reglementare presupune angajarea de fonduri publice. Cu privire la dispozițiile art. 111 alin. (1) teza finală din Constituție, potrivit căroră „*În cazul în care o inițiativă legislativă implică modificarea prevederilor bugetului de stat sau a bugetului asigurărilor sociale de stat, solicitarea informării este obligatorie*”, Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr. 22 din 20 ianuarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 160 din 2 martie 2016, paragraful 53, reținând că, potrivit dispozițiilor constituționale invocate, în cazul în care o inițiativă legislativă implică modificări bugetare, solicitarea informării din partea Guvernului este obligatorie. Din aceste dispoziții rezultă că legiuitorul constituant a dorit să consacre garanția constituțională a colaborării dintre Parlament și Guvern în procesul de legiferare, instituind obligații reciproce în sarcina celor două autorități publice. (A se vedea Decizia nr. 515 din 24 noiembrie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.195 din 14 decembrie 2004.) Curtea a mai reținut că, în cadrul raporturilor constituționale dintre Parlament și Guvern, este obligatorie solicitarea unei informări

atunci când inițiativa legislativă afectează prevederile bugetului de stat. Această obligație a Parlamentului este în consonanță cu dispozițiile constituționale ale art. 138 alin. (2), care prevăd că Guvernul are competența exclusivă de a elabora proiectul bugetului de stat și de a-l supune spre aprobare Parlamentului. În temeiul acestei competențe, Parlamentul nu poate prestabilii modificarea cheltuielilor bugetare fără să ceară Guvernului o informare în acest sens. Dat fiind caracterul imperativ al obligației de a cere informarea menționată, rezultă că nerespectarea acesteia are drept consecință neconstituționalitatea legii adoptate (Decizia nr. 1.056 din 14 noiembrie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 802 din 23 noiembrie 2007).

38. Aplicând aceste considerente de principiu la prezenta cauză, Curtea reține că au fost respectate dispozițiile art. 111 alin. (1) din Constituție, întrucât, așa cum reiese din actele de la dosar, Guvernul a transmis Comisiei pentru buget, finanțe și bănci a Camerei Deputaților scrisoarea din 4 noiembrie 2016, prin care ministrul delegat pentru Relația cu Parlamentul transmite adresa Ministerului Finanțelor Publice referitoare la amendamentele admise cu ocazia întocmirii Raportului comun asupra proiectului de lege criticat, prin care Ministerul Finanțelor Publice precizează că nu susține adoptarea acestor amendamente. Totodată, potrivit stenogramei lucrărilor ședinței de plen din data de 7 noiembrie 2016, Curtea reține că reprezentantul Guvernului, ministrul muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice, a participat la dezbaterile parlamentare, precizând că nu este de acord cu amendamentele supuse votului.

39. Cât privește dispozițiile art. 138 alin. (5) din Constituție, Curtea a analizat conținutul normativ al acestora, iar prin Decizia nr. 22 din 20 ianuarie 2016, precitată, paragraful 55, a reținut că jurisprudența sa „face diferența între stabilirea sursei de finanțare și caracterul suficient al resurselor financiare din sursa astfel stabilită. Primul aspect este legat de imperativele art. 138 alin. (5) din Constituție (a se vedea Decizia nr. 47 din 15 septembrie 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 28 septembrie 1993, sau Decizia nr. 64 din 16 noiembrie 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 310 din 28 decembrie 1993). Art. 138 alin. (5) din Constituție impune stabilirea concomitentă atât a alocației bugetare, ce are semnificația unei cheltuieli, cât și a sursei de finanțare, ce are semnificația venitului necesar pentru suportarea ei, spre a evita consecințele negative, pe plan economic și social, ale stabilirii unei cheltuieli bugetare fără acoperire (a se vedea Decizia nr. 36 din 2 aprilie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 75 din 11 aprilie 1996). Majorarea cheltuielilor din sursa indicată poate fi realizată în cursul anului bugetar cu condiția menținerii în alocația aferentă sursei (Decizia nr. 6 din 24 ianuarie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 23 din 31 ianuarie 1996, sau Decizia nr. 515 din 24 noiembrie 2004, precitată). În textul Constituției se vorbește numai despre stabilirea sursei de finanțare înainte de aprobarea cheltuielii, iar nu despre obligativitatea indicării în lege a sursei respective (Decizia nr. 173 din 12 iunie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 9 iulie 2002, Decizia nr. 320 din 19 iunie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 411 din 8 iulie 2013, sau Decizia nr. 105 din

27 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 371 din 20 mai 2014). Lipsa precizării exprese a sursei de finanțare nu presupune implicit inexistența sursei de finanțare (Decizia nr. 1.056 din 14 noiembrie 2007, precitată, Decizia nr. 320 din 19 iunie 2013, precitată, Decizia nr. 1.092 din 15 octombrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 712 din 20 octombrie 2008, sau Decizia nr. 1.093 din 15 octombrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 711 din 20 octombrie 2008)”. Curtea a mai reținut la paragraful 57 al acestei decizii că nu se pune „nicio problemă de constituționalitate în măsura în care cheltuiala realizată potrivit legii analizate ar fi fost cuprinsă în bugetul de stat”, iar la paragraful 58 că art. 138 alin. (5) din Constituție nu se referă la existența *in concreto* a unor resurse financiare suficiente la momentul adoptării legii, ci la faptul ca acea cheltuială să fie previzionată în deplină cunoștință de cauză în bugetul de stat pentru a putea fi acoperită în mod cert în cursul anului bugetar.

40. În speță, din analiza procesului legislativ, Curtea reține că modificările aduse proiectului de lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016 vizează, în esență, majorări salariale ale personalului din familiile ocupaționale „Sănătate” și „Învățământ”, unele dintre acestea cu aplicabilitate de la 1 decembrie 2016, iar altele de la 1 ianuarie 2017. Aplicând considerentele de principiu rezultate din jurisprudența Curții Constituționale referitoare la interpretarea dispozițiilor art. 138 alin. (5) din Constituție și ținând cont de faptul că legea bugetului de stat pe anul 2017 nu a fost încă adoptată, Curtea constată că, referitor la amendamentele admise și adoptate apoi în Plenul Camerei Deputaților, cheltuielile bugetare sunt previzionate în deplină cunoștință de cauză în bugetul de stat pentru a putea fi acoperite în mod cert în cursul anului bugetar. Așadar, critica de neconstituționalitate referitoare la încălcarea art. 111 alin. (1) și art. 138 alin. (5) din Constituție, precum și ale art. 15 alin. (1) și (3) din Legea nr. 500/2002 și art. 15 alin. (1) din Legea nr. 69/2010 este neîntemeiată.

41. Cu privire la criticile formulate de Guvern ce vizează influențele financiare suplimentare asupra cheltuielilor de personal ale bugetului general consolidat pe care măsurile instituite prin legea criticată le-ar institui — depășind, astfel, plafoanele aprobate prin Legea nr. 338/2015 pentru aprobarea plafoanelor unor indicatori specificați în cadrul fiscal-bugetar pe anul 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 940 din 18 decembrie 2015, precum și limitele stabilite prin art. 26 alin. (4) din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010, și, de asemenea, depășind raportul de 3% dintre deficitul public prevăzut sau realizat și produsul intern brut la prețurile pieței, limită prevăzută de art. 1 din Protocolul nr. 12 la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și a cărei depășire poate atrage, potrivit art. 126 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, o serie de măsuri împotriva statului — Curtea constată că toate aceste critici pun în discuție o evaluare și pronunțarea unei concluzii certe asupra impactului financiar generat de aceste măsuri legale. Or, așa cum a reținut în jurisprudența sa, Curtea a statuat că „nu are competența de a aprecia asupra caracterului suficient al resurselor financiare, pentru că o asemenea operațiune nu își are temeiul în art. 138

alin. (5) din Constituție, fiind o problemă exclusiv de oportunitate politică, ce privește, în esență, relațiile dintre Parlament și Guvern.” (a se vedea în acest sens Decizia nr. 593 din 14 septembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 886 din 4 noiembrie 2016, paragraful 33). Cât privește analiza în concret a condițiilor în care este respectată disciplina bugetară de către un stat membru al Uniunii Europene se observă că aceasta reprezintă un proces complex, care nu se rezumă doar la stabilirea unei valori a raportului dintre deficitul public planificat sau real și produsul intern brut, ci implică o serie de aprecieri suplimentare, privind evoluția acestei valori, cauzele care au determinat-o, măsura în care s-a depășit valoarea de referință stabilită, precum și acțiunile pe care le întreprinde statul în vederea diminuării deficitului. Nu în ultimul rând, trebuie amintit că o asemenea evaluare nu se restrânge doar la efectele unui singur act normativ, ci are o perspectivă de ansamblu a situației bugetare. Potrivit art. 126 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, toate aceste evaluări revin competenței Comisiei și Consiliului. Prin urmare, Curtea Constituțională este lipsită atât de competența necesară unei asemenea analize, cât și de instrumentele necesare unei asemenea evaluări.

42. Având în vedere acestea, Curtea constată că și critica Guvernului privind încălcarea principiului separației puterilor în stat prin adoptarea de către Parlament a Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016 este neîntemeiată.

43. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate referitoare la caracterul discriminator al dispozițiilor actului normativ supus analizei de constituționalitate, raportată la prevederile **art. 16 alin. (1) din Constituție**, Curtea constată că aceasta vizează instituirea unui mod de calcul diferit al sporurilor și altor drepturi salariale, care face excepție de la dispozițiile art. 1 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015, potrivit căreia *„În anul 2016, cuantumul sporurilor, indemnizațiilor, compensațiilor și al celorlalte elemente ale sistemului de salarizare, care fac parte, potrivit legii, din salariul brut, solda lunară brută/salariul lunar brut, indemnizația lunară brută de încadrare, se menține la același nivel cu cel ce se acordă personalului plătit din fonduri publice pentru luna decembrie 2015, în măsura în care personalul își desfășoară activitatea în aceleași condiții.”* În mod concret, Guvernul apreciază că sunt criticate dispozițiile articolului unic pct. 4 din Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016, care prevăd că *„La articolul 1 punctul 1, după alineatul (6²) al articolului 3² se introduce un nou alineat, alineatul (6³), cu următorul cuprins: «(6³) Prin excepție de la prevederile art. 1 alin. (2), începând cu luna decembrie 2016, sporurile și alte drepturi salariale specifice activității se vor calcula prin raportare la salariul de bază, potrivit prezentei ordonanțe de urgență, cu excepția categoriilor de personal prevăzute la alin. (6²).»”* Aceste prevederi se aplică personalului din familia ocupațională de funcții bugetare „Sănătate” și constituie o excepție de la dispozițiile art. 1 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015 și exclude, în același timp, de la aplicarea sa, persoanele menționate la art. 3² alin. (6²) din aceeași ordonanță.

44. Referitor la principiul egalității în drepturi, Curtea, în jurisprudența sa, a reținut că acesta presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit,

nu sunt diferite (Decizia nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994). De asemenea, potrivit jurisprudenței constante a Curții Constituționale, situațiile în care se află anumite categorii de persoane trebuie să difere în esență pentru a se justifica deosebirea de tratament juridic, iar această deosebire de tratament trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rațional (a se vedea în acest sens, cu titlu exemplificativ, Decizia nr. 366 din 25 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 644 din 2 septembrie 2014). Curtea a reținut că sintagma *„fără privilegii și fără discriminări”* din cuprinsul art. 16 alin. (1) din Constituție privește două ipoteze normative distincte, iar incidența uneia sau alteia dintre acestea implică, în mod necesar, sancțiuni de drept constituțional diferite (a se vedea Decizia nr. 755 din 16 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 101 din 9 februarie 2015). Astfel, nesocotirea principiului egalității în drepturi are drept consecință neconstituționalitatea privilegiului sau a discriminării care a determinat, din punct de vedere normativ, încălcarea acestuia; discriminarea se bazează pe noțiunea de excludere de la un drept, iar remediul constituțional specific, în cazul constatării neconstituționalității discriminării, îl reprezintă acordarea sau accesul la beneficiul dreptului. În schimb, privilegiul se definește ca un avantaj sau favoare nejustificată acordată unei persoane/categorii de persoane; în acest caz, neconstituționalitatea privilegiului nu echivalează cu acordarea beneficiului acestuia tuturor persoanelor/categoriilor de persoane, ci cu eliminarea sa, respectiv cu eliminarea privilegiului nejustificat acordat.

45. Astfel, aplicând aceste considerente de principiu la dispozițiile normative criticate, Curtea constată că diferența de reglementare pe care dispozițiile articolului unic pct. 4 din legea criticată o instituie față de prevederile art. 1 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015 pune în situații diferite personalul din familia ocupațională de funcții bugetare „Sănătate” în raport cu celelalte categorii de personal din sistemul bugetar. Așa cum sublinia însuși Guvernul în Nota de fundamentare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016, această diferență de tratament a avut în vedere împrejurarea că *„în sectorul de sănătate s-au produs dezechilibre structurale din perspectiva resurselor umane, migrația forței de muncă în străinătate atingând niveluri alarmante, în condițiile în care salariile medicilor sunt foarte mici, iar ale asistentului medical debutant sunt la limita salariului minim, deficitul de personal medical a devenit cronic, cca 40.000 de posturi fiind în prezent neocupate, iar atractivitatea intrării în sistemul medical este foarte redusă”*. Prin urmare, Curtea constată că luarea unor măsuri privind politica salarială în materia personalului din domeniul sănătății a fost pe cât de justificată, pe atât de necesară, situația critică în care se găsește personalul din domeniul sănătății afectând în mod direct modul în care se realizează ocrotirea dreptului la sănătate al populației, drept de sorginte constituțională. Așa fiind, Curtea apreciază că diferența de tratament instituită de dispozițiile articolului unic pct. 4 din Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016 între personalul din domeniul sănătății și celelalte categorii de personal din sistemul bugetar este justificată rațional și proporțională cu situația avută în vedere de legiuitor, astfel că nu se încalcă dispozițiile art. 16 alin. (1) din Constituție.

46. Cât privește critica de neconstituționalitate referitoare la încălcarea dispozițiilor **art. 17 din Legea nr. 69/2010 a responsabilității fiscal-bugetare**, care interzice promovarea unor acte normative care conduc la creșterea cheltuielilor de personal sau a pensiilor în sectorul bugetar cu mai puțin de 180 de zile înainte de expirarea mandatului Guvernului, Curtea reține că reglementarea art. 17 din Legea nr. 69/2010 își găsește fundamentul în istoricul unei practici politice cu un potențial ridicat de a afecta echilibrul bugetar și care constă în promovarea unor reglementări menite să atragă susținerea politică prin creșteri salariale sau ale pensiilor în perioada pre-electorală, altfel spus prin promovarea unei politici populiste cu avantaje imediate ca urmare a influențării opțiunii electorale, dar cu efecte bugetare negative pe termen mediu și lung, a căror sarcină o va suporta însă un nou Guvern. Adoptarea acestei reglementări a fost impusă în contextul crizei economice care a marcat România în perioada 2009—2010 și care a fost favorizată și de deficitul de cont curent și deficitul bugetar generat de adoptarea unor măsuri caracterizate de o dominanță a considerentelor politice pe termen scurt. Principalul obiectiv al Legii nr. 69/2010, consacrat în chiar art. 1 al legii, este acela de a asigura și menține disciplina fiscal-bugetară, transparența și sustenabilitatea pe termen mediu și lung a finanțelor publice, de a stabili un cadru de principii și reguli pe baza căruia Guvernul să asigure implementarea politicilor fiscal-bugetare care să conducă la o bună gestiune financiară a resurselor și de a gestiona eficient finanțele publice pentru a servi interesul public pe termen lung, a asigura prosperitatea economică și a ancora politicile fiscal-bugetare într-un cadru durabil.

47. În ceea ce privește calculul termenului de 180 de zile înainte de expirarea mandatului Guvernului, Curtea constată că stabilirea cu precizie a unei date de la care acest termen începe să curgă este dificilă. Astfel, potrivit art. 110 alin. (1) din Constituție, „*Guvernul își exercită mandatul până la data validării alegerilor parlamentare generale*”. Data validării alegerilor parlamentare generale trebuie interpretată ca fiind aceea la care sunt validate mandatele deputaților și senatorilor, după ce au avut loc alegerile parlamentare. Or, având în vedere că, potrivit art. 63 alin. (2) din Constituție, „*Alegerile pentru Camera Deputaților și pentru Senat se desfășoară în cel mult 3 luni de la expirarea mandatului sau de la dizolvarea Parlamentului*”, iar stabilirea certă a datei alegerilor prin hotărâre de Guvern se face cu cel puțin 90 de zile înainte de ziua votării [potrivit art. 6 alin. (2) din Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 553 din 24 iulie 2015], nu se poate anticipa cu exactitate începutul termenului de 180 de zile. Curtea reține că, deși scopul dispozițiilor art. 17 alin. (1) din Legea nr. 69/2010 este strâns legat de necesitatea ca instituirea unor cheltuieli bugetare cu un efect deosebit să fie asumată de către Guvernul care va avea responsabilitatea aducerii la îndeplinire a acestor angajamente, astfel că momentul expirării mandatului Guvernului dă sens reglementării, stabilirea unui termen al cărui calcul să poată fi efectuat cu precizie este necesară pentru a conferi dispozițiilor art. 17 alin. (1) din Legea nr. 69/2010 mai multă claritate și previzibilitate.

48. Curtea constată, însă, că dispozițiile art. 17 alin. (1) din Legea nr. 69/2010 nu au valoare constituțională, Legea fundamentală neprevăzând o astfel de interdicție, acestea dând expresie respectării unei bune practici în realizarea procesului legislativ. În consecință, Curtea nu poate primi critica de neconstituționalitate referitoare la încălcarea art. 17 alin. (1) din Legea nr. 69/2010.

49. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate referitoare la încălcarea dispozițiilor **art. 1 alin. (5) din Constituție, prin nesocotirea art. 47 alin. (4), art. 50 și art. 61 alin. (2) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative**, Guvernul arată că, prin legea criticată, la art. 1 pct. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2016, se introduc, după alin. (14) al art. 31 alineatele (15)–(112), deși prevederile art. 31 nu conțin alineatele (11)–(14). De asemenea, prin articolul unic pct. 4 din legea criticată, se prevede că, după alin. (6²) al art. 32, se introduce alineatul (6³), deși art. 32 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2016 nu conține alineatele (6¹) și (6²). Examinând această critică, Curtea reține că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare a fost supusă unor modificări succesive, astfel: **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2016** pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 434 din 9 iunie 2016, a modificat art. 10 alin. (2), **a introdus art. 31—36**, art. 12¹, anexele nr. 1 și 2 și a abrogat art. 4 alin. (4); **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2016** pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016; prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare, pentru modificarea și completarea unor acte normative și pentru aplicarea unitară a dispozițiilor legale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 673 din 31 august 2016, **a modificat art. 31 alin. (1) și (8)**, art. 3³ alin. (5) partea introductivă, art. 3³ alin. (9), art. 3⁴ alin. (2) lit. b), art. 35, art. 36, art. 12¹, a modificat și completat anexa nr. 2 și **a introdus alin. (11)—(14) la art. 31, alin. (6¹) și (6²) la art. 32 și anexa nr. 3; Legea nr. 193/2016** pentru completarea Legii-cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, precum și pentru stabilirea unor măsuri fiscal-bugetare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 876 din 2 noiembrie 2016, a abrogat art. 3.

50. Curtea constată că, între intrarea în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016 și momentul actual, dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2015 au suferit modificări și completări, care, potrivit art. 62 din Legea nr. 24/2000, cu denumirea marginală „*Efectele dispozițiilor de modificare și de completare*”, se încorporează, de la data intrării lor în vigoare, în actul de bază — Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015 —, identificându-se cu aceasta. Este adevărat că, potrivit aceluiași text de lege, intervențiile ulterioare de modificare sau de completare a acestora trebuie raportate tot la actul de bază, însă legea criticată este legea de aprobare

a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016, care modifică și completează Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015. Astfel, potrivit art. 70 alin. (4) din Legea nr. 24/2000: „Republicarea actelor normative modificate sau completate prin ordonanțe ale Guvernului se face după aprobarea acestora din urmă prin lege, pentru a nu se crea eventuale discrepanțe cu actul de aprobare, în cazul în care acesta aduce alte modificări ordonanței supuse aprobării.”

52. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. a) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) și al art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

51. Așadar, Curtea constată că legea supusă analizei de constituționalitate modifică și completează dispoziții ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016, care, la rândul ei, modifică și completează Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2015, actul de bază, respectând cerințele referitoare la precizia, claritatea și previzibilitatea normelor de lege, astfel încât nu încalcă dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 20/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative, formulată de 65 de deputați ai Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal și de Guvernul României și constată că aceste dispoziții sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 14 decembrie 2016.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ioana Marilena Chiorean

autentic
monitor
SENATUL ROMÂNIEI

Cristina-Gabriela F. Popescu

Motivul: Format electronic AUTENTIC, conform Legii nr. 202/1998, republicata.
Locatia: Bucharest

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948493 052371